

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Conceptvs Chronographicvs De Concepta Sacra Deipara

Zoller, Joseph

Augustæ, Anno 1712

LXVI. Sicut liliū inter spinas, sic amica mea inter filias. Cant. c. 2. v. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75950)

§. 6. *Antiquitas.*

454. ForMosVs CarCerI traDItVs.

TEmpus erat, quo Nicæas, peritissimus Atheniensium Consul, ac custos justitiæ tenacissimus (*Teste Plutarcho*) certum quendam juvenem, gravis cujusdam sceleris reum inaudit: quem proinde in judicium vocatum, ac post strictum examen, delictum suum jugiter confessum, teterrimo addixit carceri, & vilis instar mancipij, eò detrusum haberi jussit. Erat cæteroque reus hic juvenis admodum formosus, ac insolitæ cujusdam venustatis: quam reliqui fortè Consiliarij conspicientes, sic suas apud Nicæam preces unanimiter interponebant: Nicæa! Judex æquissime pariter, ac sapientissime! quid agis? cur elegantis adeò speciei juvenem, squallentū carcere clausum retines? Peccavit fortè? Sed auro dissolvendum ferrum, pecunijs vincula redimenda; neque enim dignum nobis videtur, ut tanta formæ elegancia, quæ reum hunc præstantissime exornat, adeò obscuris arctæ custodiæ tenebris abscondatur: Dona ergo nostris illum precibus, & quem damnavit culpæ gravitas, formosa species absolvat! Audit Nicæas amicorum interventionem, & ob eandem captivi juvenis insignem pulchritudinem, è carcere illum quantocyùs educi cura-

vit, ac indemnem pristinae libertati asseruit.

Quis jam, obsecro, pulchriorem unquam viderit creaturam, quàm Virgo fuerit Beatissima, Numinis dignissima parens? nonnè hæc ex ore Gregorij Nicomed, *Orat. de Oblat.* est *pulchritudo pulcherrima pulchritudinis, pulchrorum omnium summum ornamentum?* nonnè hæc illa *pulchritudo admirabilis, quam* (*Teste Tuitiensis nostro Abbate, l. 3. in Cant.*) *admiratur, & collaudat Author ipse pulchritudinis?* nonnè de MARIA, multò magis, quàm de Esthere c. 2. v. 15. dici potest: *Erat formosa valdè, & incredibili pulchritudine, omnium oculis gratiosa, &c.* de qua ipse etiam Cœlestis Sponsus testimonium perhibet, dicens: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* Si ergò indignum æstimârunt Athenienses, formosum juvenem, quamvis prævaricatorem, carceri tradi, non certè decebit, ut, per minimam etiam temporis particulam, captiva satanæ credatur Virgo, quæ *tota pulchra*, ac *formosa*, nullius unquam maculæ, ac prævaricationis particeps fuit.

§. 7. *Anagramma.*

ECCe, parItVra agnVM
D E I!

455.

En paritura es Agnum Dei, O immaculata!

Versio litteralis

Ave Maria, gratiâ plena, Dominus tecum.

De Conceptâ Sacrà Deiparâ.

CONCEPTUS LXVI.

§. I. *Scriptura.*

456. ILLibata DeIpara, LILIVM
Inter spInas.

Cant. c. 2. v. 2. *Sicut Lilium inter spinas, sic amica mea inter Filias.*

NOn inèritò quidem, Sacris in Canticis, dilectus Paradisi superam amicæ, ac Sponsæ suæ puritatem demiratur, inque eâ summè delectatus, suaveolenti illam Lilio componit, è cruentis spinarum aculeis prognato, gratissimâ cum me-

tapho.

raphorâ inquiring: *Sicut Liliū inter spinas, sic amica mea inter filias.* Candidè enim fateor, candidissimam illibatâ Deiparâ, per *amicam* intelligendâ, Conceptionem humanis representari intellectibus melius vix posse, quàm per figuram Lilij, quamvis spinis undique circumdati. Enimverò, quid aliud per *Liliū*, quàm *MARIÆ* venustas, quid per *Spinas*, quàm immunis ab omnî labe puritas depingitur? Liliū certè æstimatur à formâ suâ, ab odore, à virtute, à colore, quibus omnibus qualitatibus speciebus, Liliis omnibus præstat Deipara; formam enim, & odorem quod attinet, si Petrum consulamus Damianum, in hæc verba discurret: *De spinosâ progenie Judæorum nata, candescebat munditiâ virginæ castitatis in corpore, flammescebat ardore geminæ charitatis in mente, flagrabat odore boni operis, &c.* & fanè, quæ aut fragrantia, aut odorum suavitas, cum suaveolentiâ illius æquari valeat, quæ undique gratiam, ac beneficentiam, undique benignitatem spirat, ac dulcedinem? Virtutem Lilij si consideremus (teste Plinio, ac Dioscoride) medicinalis est herba, absolvit à leprâ, ac vertigine, debiles confortat nervos, ulcera sanat, ac serpentum præsertim medetur ictibus; ut enim ait Dioscorides: *Folia illic serpentum moribus subveniunt.* quod Plinius de radice præsertim affirmat, dum ait: *Radices Lilij, multis modis, florem suum nobilitârunt, contra serpentum ictus, &c.* Si ergo *MARIA* à Cœlesti Sponso *Liliū* dicitur, quis negabit, *Radicem* immaculatâ ejus Conceptioni respondere? cùm conceptio, radicis ad instar, totius vitæ sit principium. & quid *ictus*, seu morsus ille serpentis aliud est, quàm culpa originalis, per infernalem colubrum protoparentibus afflata, & exindè in omnes homines transfusa? à quo tamen morsu sola excipitur Virgo Deipara, utpotè in ipsâ vitæ suæ radice, seu conceptione, omnes nocendi vires venenoso serpenti adimens, ac in præsens veneni originalis remedium, mundo quoque

faucio, Filium aliquando Christum progenitura. De Lilij colore quid referam? Albicat certè in folijs, quorum candor tantus, ut cum nivibus certet: quod Virginis integerrimæ & pudicitiam, & incomparabilem puritatem eximiè adumbrat, cùm & illa sit *candor lucis æternæ, & speculum sine maculâ.* Teneritudo præterè Lilij tanta est ut nec exigui cuspidis, aut acis punctiōnem in folijs sustineat: halitus tam suavis, ut omnium facillè florum fragrantiam superet. Et nonnè hæc omnia clarè in illibatâ reperiuntur Deiparâ, quamvis medias inter spinas progerminatâ? tantam enim in illâ observabis teneritudinem, ut nullum sustineat spinarum aculeum, pulchrè id ipsum asseverante Dionysio Carthusiano, his verbis: *Quamvis multæ fuerint Virgines sanctæ: tamen respectu Virginis Beatissimæ, quasi spinæ fuisse videntur, in quantum aliquid culpæ habebant: & quamvis in se fuerint mundæ, non tamen fuit in eis fomes prorsus extinctus: fuerunt & alijs spinæ, qui ex earum intuitu, concupiscentiâ pungebantur: Porro Deipara Virgo ab omnî culpâ fuit prorsus immunis, fuit fomes peccati in eâ plene extinctus, & tamen incensâ charitate erat repleta. Quare intuentium corda sic penetravit, suâ inestimabili castitate Virgineâ, ut à nullo potuerit concupisci, imò potius intuentium libidinem statim extinxerit.* Hæc prolixè Dionysius. Meritò ergo præclara illa Benedictini nostri S. Ordinis Lumina, Ildephonsus, & Anselmus, ambo Archi-Episcopali dignitate insignes, huic Sanctissimæ doctrinæ, de immaculatâ *MARIÆ* Conceptione, facem prætulērunt, totique Christiano orbi accenderunt, ut vel sic Marianum *Liliū inter spinas, & spinis* S. P. nostri *BENEDICTI*, altiùs exurgeret, ac suaviùs redoleret: præsertim, cùm Divæ quondam Gertrudi nostræ ipsamet Beatissima Virgo, candidissimi instar, & rutilantis *Lilij*, coram Sanctissimâ Trinitate se expandentis, comparere sit dignata, hanc Salutationem sibi in paucis gratissimam affirmans: *Ave candidum Lili-*

Serm. 3.
de Nativ.
B. V.

L. 3. c. 90.

L. 21. v. 19.

Sap. 7.
v. 26.

In c. 1.
Cant.

Lilium, fulgida, semperq̄ tranquilla Trinitatis! cui Salutationi si & nos assueverimus, mediante candidissimo hoc *Lilio*, MARIA, à spinis peccatorum illæsi, serpentum infernalium morsus jugiter evademus.

§. 2. *Authoritas.*

457.

S. IVstInI MartIrls,
De ConCeptâ sententia.

1. Nam DEI sermonem audire, & exequi, virtutis est, animæque puræ, que tota ad DEUM spectat, quia non quamlibet de vulgo feminam DEUS elegit, que Genitrix CHRISTI fieret, sed que mulieres omnes virtute anteciret: non abs re ejusmodi virtutis nomine, Matrem suam beatam deprædicari voluit, per quam virtutem, honore eo digna habita est, ut virgo Mater fieret. Quæst. 136.
2. De Cælo ad nos descendit, non corporali descensu, sed Divinæ voluntatis efficaciam, & ad eam dispensationem, usus est sequestrâ, Virgine stirpis Davidicæ, sicut illi Regi promissum fuerat, Quomodo sequestra esse potuit, si fuerit cum alijs hominibus obnoxia peccatis? An non propterea sequestra erat inter DEUM, & hominem, ut se mediam exhiberet? & quomodo sequestram ageret, cui opus erat reconciliatore, & sequestro? In exposit. Fidei, de Trinit.

§. 3. *Ratio.*

458.

SpVrIVs LegItImatVs, æqVI-
VaLet CVrato à VVLnere,
CVI Cohæret CICatRIx.

Baldus c. final. de Translat. Episc. ait: quod *Spurius legitimatus, vel aliâ aliâ ratione nobilitatus, similis est ægro curato à vulnere, cujus semper aliqua remanet cicatrix.* Atqui etiam homines per peccatum, præsertim originale, dicuntur vulnerari, fauciari, &c. Ergo licet à vulnere peccati per gratiam curentur, tamen in eis semper remanet aliqua cicatrix. Jam ulterius infero sic: Atqui in Beatissimâ Virgine nulla unquam fuit cicatrix: Ergo manifestum signum est, in Beatissimâ Virgine nullum un-

quam fuisse peccatum. Illatum Prob. Tota pulchra, & formosa necessario excludit omnem cicatricem: Sed Beata Virgo dicitur, in S. Scripturâ, *tota pulchra, tota formosa.* Ergo in B. Virgine nulla potuit esse peccati cicatrix,

§. 4. *Historia.*

DeIparæ ILLIbatæ IMago,
In LILIo pVro.

459.

Antonius de Guero, SS. Theologiae Doctor, & S. Scripturæ in Universitate Valentinâ Professor, postmodum Congregationis S. Philippi Nerij Superior, vir doctus admodum, ac Religiosus, cum Xantivam aliquando eum in finem profectus esset, ut ibidem, pro Festo Assumptionis Virgineæ, ad id specialiter invitatus, peroraret: inaudijt, eâ ipsâ nocte repertam fuisse ad murum primariæ Ecclesiæ affixam schedam, his verbis exaratam: *MARIA concepta in peccato originali: hinc summè indignatus, pro tuendo Deiparæ honore, mox Thema propositum immutavit, ac qui prius de Assumptione loqui parabat, de immaculatâ Conceptione sermonem inchoavit, pro argumento assumens verba illa: Sicut Lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.* Cæterum placuisse hunc Oratoris pro Virgine Zelum ipsi Cælo, eventus indicat paullo post subsecutus. Obambulans enim, post dies aliquot, 20. Augusti, Anno 1653. vespertî, absolutâ coenâ, amaranthum quoddam pratium, conspicit fortè, inter eundem, pulcherrimum quoddam, ac candidissimum Lilium, inter spinas progerminans. Hoc cum attentius considerat, ac cultro paulisper terram effodiens, radicem sanctâ curiositate examinat, perfectam detegit figuram immaculatæ Virginis, totam candidam, Solisque radijs in capite, capillis per humeros defluentibus, ac Dracone pedibus substrato. Ad quod miraculum, proprijs oculis spectandum, plurimis convocatis, novam Antonius Concionem exorditur, de eadem

dem immaculatâ Conceptione, magno præsentium motu, ac pietate. Utque extaret jugis tantæ rei memoria, Eremitorium in loco, quo flos inventus fuerat, excitatum, ac adjuncto post aliquot annos Sacello, Virgini immaculatæ dedicatum, ac consecratum fuit, Anno 1664. Caterùm cum dictus præclarissimus vir, B. Virginem enixè rogaret, ut iterum eâ procurante tale Liliùm reperire posset, precibus minimè frustratis, denudè in vepreto Liliùm reperit, immaculatæ Conceptionis imaginem pulcherrimè in radice repræsentans. qui proinde Flos, auro inclusus, ipsique Hispaniarum Regi Philippo IV. pro acceptissimo munere transmissus, ab eodem maximâ reverentiâ fuit asservatus. *P. Michaël Pexenfelder Hist. pp. 6 ab ipso citati.*

§. 5. *Symbolum.*

460.

DeIpara Virgo, Instar LILIJ
CANDIDA.

Floribus è reliquis toto mihi vertice præstant
Lilia; nam tribuit candor, odorque decus.
Exuperat cunctos concepta MARIA Beatos,
Quam sine labore ornant candor, odorque; magis.

*Sicut Liliùm inter spinas, sic amica mea inter
filias. Cant. c. 2. v. 2.*

§. 6. *Antiquitas.*

odor rosaCeVs, bestias In
fVgAM repeLLens. 461.

Cùm Achilles, in Trojanâ obfione, Hectorem interfecisset, ejusque cadaver canibus, lupis, aliisque bestijs devorandum obiecisset, à Venere illud inunctum fuisse fertur, oleo ex rosis expresso: cujus fragrantissimus odor tantum effecit, ut omnes illas feras, utut famelicas, longè in fugam repulerit, adedè ut nulla vis illi corpori, taliter delinito, illata fuerit. *Virgil. l. 1. Æneid. Homer. l. 23. Iliad.*

Fabulam narravi: hoc interim absque scrupulo sentiendum adjungens, quòd, cum hostis infernalis, in Paradisi medio, in illo serpentem inter ac hominem congressu, Adamum, Protoparentem nostrum, in animâ per peccatum interfecisset, ejusdemque corpus, id est, totum humanum genus (cujus ille caput fuerat constitutus) ex illo momento, lupis, leonibus, canibus tartareis, *querentibus quem devorent*, fuisset miserè objectum, purissima interim Virginis Deiparentis Anima specialiter fuerit à feris illis cruentissimis præservata, Divinâ nimirum misericordiâ singulariter eam inungente, oleo ex rosis expresso, id est, pretiosissimo sanguine, ex roseis Christi vulneribus, olim in redemptionem omnium effundendo; Hujus enim sacratissimi liquoris inexplicabilis fragrantia, jam tum à longinquo, cerberum infernalem, omnesque ex orco bestias, utut in MARIE Conceptionem famelicos dentes exacuentes, adedè in fugam abegit, ut nec minima ab ijs violentia Mariana gratiæ, ac innocentia inferri poterit.

§. 7. *Anagramma.*

E ConCeptâ Vite Maternâ,
generanDa Vita. 462.

*Munda, ac per alma Vitis! O genera vitam!
Versio litteralis.*

Ave Maria, gratiâ plena, Dominus tecum

De